

Posudek na bakalářskou práci

Autorka: **Iva Marečková**

Název: **Sledování změn chování v závislosti na motivačních prvcích (enrichmentu) nosorožců ve výbězích ZOO Dvůr Králové**

Vedoucí práce: **RNDr. Lukáš Šimek**

Studentka Iva Marečková si pro svou bakalářskou práci zvolila zajímavé téma – enrichment u nosorožců v zoologické zahradě. Zajímavý jednak proto, že jde o zvířata při realizaci enrichmentu ve většině zoologických zahrad spíše opomíjená, a jednak proto, že jí zvolené téma umožnilo souběžně sledovat tři druhy relativně pomalých a dobře sledovatelných nosorožců v několika samostatných skupinách.

Zvolené téma plně odpovídá zaměření studijního oboru Biologie a ochrana zájmových organismů a je velmi aktuální.

Práce je zpracovaná čistě, s akceptovatelným množstvím chyb (str. 32 dole ... dlouhodobým atd.), grafy mají standardní úpravu, jsou dostatečně přehledné, stejně jako tabulky.

Jednotlivé kapitoly jsou členěny a nazvány srozumitelně, jejich rozsah je vhodně zvolený.

Větší přehlednosti by prospělo začínat každý blok na nové straně (např. str. 14 dole).

Práci uvozuje obecný **Literární přehled**, který poměrně přesně a aktuálně shrnuje známé informace o nosorožcích ve volné přírodě i v zoologických zahradách.

Metodika práce byla vzhledem k určeným cílům a skutečnosti, že se jedná o bakalářskou práci, zvolena správně. Výsledky pochopitelně významně ovlivňuje nízký počet pozorování (pouze 2 x bez enrichmentu a 1 x s každým z motivačních prvků u každé skupiny), ale toho si je autorka vědomá a zmiňuje to v textu. Poněkud nejasný je pro neznalého čtenáře popis metodiky sledování dlouhodobého chování (str. 22) v pětiminutových intervalech.

Diskutabilní by mohlo být i rozdělení krátkodobých aktivit (chůze = pohyb, nezmiňuje se běh častý u nosorožců dvourohých, koupání x ležení ve vodě...).

V kapitole **Výsledky** jsou popisem i graficky zpracované získané podklady týkající se „dlouhodobé“ a „krátkodobé“ aktivity nosorožců. Výsledky jsou zpracovány přehledné a dostatečně názorně. Otázkou je, zda na ose y nebylo vhodnější uvádět čas v procentech doby pozorování, protože absolutní čísla nejsou významná vzhledem k tříhodinovým vzorkům pozorování nosorožců.

Graf č. 14 a 16 ukazuje buď čas strávený určitým chováním pro všechny nosorožce společně, nebo jen pro jeden druh, což ovšem odporuje popiskám pod těmito grafy.

Velmi nešťastné je, že na některých stránkách najdeme text k jinému grafu, než jaký je zde uvedený (např. str. 34, 35), což by se dalo snadno ošetřit před vytištěním práce.

Diskuze: Je zpracována přehledně a poměrně obsáhle, autorka si je vědoma ovlivnění výsledků například počasím či stářím zvířat. U nosorožců indických nezmiňuje jednak jejich etologickou odlišnost od afrických druhů (vazba na vodní prostředí), jednak fakt, že šlo o dvě samice bez přítomného samce, což mělo jistě vliv na některé aktivity (značení teritoria atd.)

Upozornil bych dále jen na pár dalších nepřesností.

V kapitole Úvod, str. 6, 2. odst. 5. řádek – správně ... hledáním a *příjmem* potravy

Str. 8 – tabulka: nepřesnosti ve vědeckém jménu nosorožce sumaterského (sumatrensis, nikoliv *sumaterensis* či *sumatterensis*)

Str. 8 – tabulka: vědecké názvy poddruhů se píšou s malými písmeny

Str. 22, tabulka: zcela šťastné a přesné není rozdělení „krátkodobého“ chování, protože močení i kálení se překrývá se „značením“, resp. není snadné tyto skupiny odlišit (trus i moč obecně slouží k ohraničení teritoria)

Str. 24, 2. odst. – vhodnější než *chození* by bylo používat termín chůze, místo potrava příjem potravy

Str. 30 – potrava není chování, chováním je příjem potravy

Závěrem mohu konstatovat, že přes drobné nepřesnosti je bakalářská práce zpracována velmi pečlivě, s odpovídajícími odbornými znalostmi a pochopením celé problematiky. Získané výsledky budou využity při manipulaci s nosorožci v ZOO Dvůr Králové.

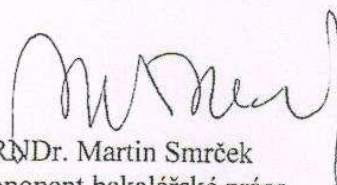
Pokud by se studentka dále při magisterském studiu této problematice chtěla věnovat, doporučuji sledování rozšířit na celodenní aktivitu, sledovat prostorovou aktivitu zvířat a enrichmentové prvky umísťovat opakovaně, protože zájem o ně může narůstat a následně mizet.

Vzhledem ke kvalitnímu zpracování práce a pečlivosti, s jakou studentka prováděla terénní pozorování navrhuji ohodnotit tuto práci známkou **výborná**.

Dotazy na studentku pro obhajobu práce:

1. Proč se po vložení enrichmentových prvků zvýšila olfaktorická aktivita nosorožců?
2. Co bylo důvodem odlišné doby, kterou nosorožci indičí (ve srovnání s africkými druhy) věnovali koupání a ležení?

Vě Dvoře Králové nad Labem, 5.5.2009

RNDr. Martin Smrček
oponent bakalářské práce